YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)
14 päivänä toukokuuta 2002 *

Asiassa C-383/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään G. zur Hausen, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään W.-D. Plessing ja B. Muttelsee-Schön,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut säädetyssä määräajassa kaikkia vaarallisista aineista

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta 9 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/82/EY (EYVL L 10, s. 13) eikä erityisesti sen 11 artiklan noudattamisen edellyttämiä toimia,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja N. Colneric sekä tuomarit R. Schintgen (esittelevä tuomari) ja V. Skouris,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 21.3.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 18.10.2000 ja jossa yhteisöjen tuo-

mioistuinta vaaditaan toteamaan, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut säädetyssä määräajassa kaikkia vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta 9 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/82/EY (EYVL L 10, s. 13) eikä erityisesti sen 11 artiklan noudattamisen edellyttämiä toimia.

2 Direktiivin 96/82/EY 1 artiklan mukaan direktiivin tavoitteena on ehkäistä suuronnettomuuksia, joissa on mukana vaarallisia aineita, ja rajoittaa niiden ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvia seurauksia, jotta koko yhteisössä voitaisiin taata yhdenmukaisesti ja tehokkaasti korkea turvallisuuden taso.

3 Direktiivin 96/82/EY 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että kaikkien 9 artiklan määräysten alaisten tuotantolaitosten osalta

a) toiminnanharjoittaja laatii tuotantolaitoksen sisällä suoritettavia toimenpiteitä koskevan sisäisen pelastussuunnitelman

— uusille tuotantolaitoksille ennen niiden käyttöönottoa,

— olemassa oleville tuotantolaitoksille, joihin ei direktiivin 82/501/ETY määräyksiä ole sovellettu, kolmen vuoden määräajassa 24 artiklan 1 kohdassa määrätystä päivästä lukien,

— muille tuotantolaitoksille, kahden vuoden määräajassa 24 artiklan 1 kohdassa määrätystä päivästä lukien;

b) toiminnanharjoittaja toimittaa toimivaltaisille viranomaisille ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten tarvittavat tiedot seuraaviin määräaikoihin mennessä:

— uusille tuotantolaitoksille ennen niiden käyttöönottoa,

— olemassa oleville tuotantolaitoksille, joihin ei direktiivin 82/501/ETY määräyksiä ole sovellettu, kolmen vuoden määräajassa 24 artiklan 1 kohdassa määrätystä päivästä lukien,

— muiden tuotantolaitosten osalta, kahden vuoden määräajassa 24 artiklan 1 kohdassa määrätystä päivästä lukien;

c) jäsenvaltion tähän tehtävään nimeämät viranomaiset laativat ulkoisen pelastussuunnitelman niistä toimista, joihin ryhdytään tuotantolaitoksen ulkopuolella."

4 Direktiivin 96/82/EY 24 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden oli saatettava kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 24 kuukautta sen jälkeen, kun direktiivi oli tullut voimaan ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

5 Direktiivin 96/82/EY 25 artiklan mukaan mainittu direktiivi tuli voimaan 20. päivänä sen jälkeen, kun se oli julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Koska direktiivi julkaistiin 14.1.1997, se tuli voimaan 3.2.1997 ja sen 24 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetty määräaika päättyi 3.2.1999.

6 Koska komissiolle ei ollut tämän määräajan päättymiseen mennessä ilmoitettu sellaisista toimenpiteistä, joita Saksan liittotasavalta olisi toteuttanut noudattaakseen direktiiviä 96/82/EY, ja koska komissiolla ei ollut tiedossa muitakaan seikkoja, joiden perusteella se olisi voinut katsoa kyseisen jäsenvaltion toteuttaneen tältä osin tarvittavia toimenpiteitä, se katsoi, että Saksan liittotasavalta oli jättänyt noudattamatta direktiivin mukaisia velvoitteitaan ja lähetti Saksan hallitukselle 10.5.1999 päivätyllä kirjeellä virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä esittämään asiaa koskevat huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa.

7 Saksan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 19.7.1999 päivätyllä kirjeellä, että sen jälkeen kun Fünftes Gesetz zur Änderung des Bundes-Immissionsschutzgesetzes -niminen laki oli annettu 19.10.1998 (BGBl. 1998 I, s. 3178), Saksan liittotasavalta oli toteuttanut liittovaltiotasolla direktiivin 96/82/EY täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntötoimet. Ne ilmoittivat tässä kirjeessä komissiolle lisäksi Baijerin, Berliinin, Hessenin ja Thüringenin osavaltioiden direktiivin 11 artiklan täytäntöönpanemiseksi toteuttamat lainsäädäntötoimet.

8 Saksan viranomaiset ilmoittivat 13.9.1999 ja 8.11.1999 päivätyillä kahdella kirjeellä komissiolle Bremenin, Nordrhein-Westfalenin ja Baden-Württembergin osavaltioiden toteuttamat lainsäädäntötoimet. Ne ilmoittivat lisäksi komissiolle 8.11.1999 päivätyllä kirjeellä liittovaltion hallituksen esityksestä direktiivin 96/82/EY täytäntöönpanemiseksi ja totesivat, että Bundesrat oli jo aloittanut asian käsittelyn tämän asetuksen hyväksymiseksi.

9 Koska komissio katsoi, ettei Saksan liittotasavalta ollut vielä antanut kaikkia direktiivin 96/82/EY noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, tai joka tapauksessa koska se ei ollut vielä ilmoittanut niistä kokonaisuudessaan komissiolle, lukuun ottamatta Baden-Württembergin, Baijerin, Berliinin, Bremenin, Hessenin, Nordrhein-Westfalenin ja Thüringenin osavaltioiden direktiivin 11 artiklan osalta toteuttamia toimia, se osoitti Saksan liittotasavallalle 21.1.2000 perustellun lausunnon, jolla se kehotti sitä toteuttamaan direktiivin noudattamisen edellyttämät toimet kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

10 Saksan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 11.5.2000 päivätyllä kirjeellä vastauksenaan perusteltuun lausuntoon, että Bundesrat oli hyväksynyt 17.3.2000 edellä mainitun, direktiivin 96/82/EY täytäntöönpanemiseksi annetun asetuksen ja että ne lähettäisivät tekstin sen tultua julkaistuksi *Bundesgesetzblattissa* (Saksan virallinen lehti). Samalla kirjeellä komissiolle ilmoitettiin myös Brandenburgin, Bremenin, Saarlandin ja Hampurin osavaltioiden direktiivin 96/82/EY 11 artiklan täytäntöönpanemiseksi antamista säännöksistä.

11 Saksan viranomaiset lähettivät komissiolle 3.8.2000 päivätyllä kirjeellä 26.4.2000 annetun Verordnung zur Umsetzung EG-rechtlicher Vorschriften betreffend die Beherrschung der Gefahren bei schweren Unfällen mit gefährlichen Stoffen -nimisen asetuksen (vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjuntaa koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanemisesta annettu asetus; BGBl. 2000 I, s. 603) tekstin, ja ilmoittivat, että tämä asetus oli tullut voimaan 3.5.2000. Ne toistivat, että osavaltiotasolla 10 osavaltiota oli jo toteuttanut direktiivin 96/82/EY 11 artiklan täytäntöönpanon edellyttämät toimet, joista oli ilmoitettu komissiolle, sekä totesivat, että toimet täytäntöönpanon varmistamiseksi Mecklenburg-Vorpommernin, Ala-Saksin, Rheinland-Pfalzin, Saksin, Saksi-Anhaltin ja Schleswig-Holsteinin osavaltioissa toteutettaisiin todennäköisesti kuluvan vuoden loppuun mennessä.

12 Koska komissio katsoi, että Saksan liittotasavalta ei näin ollen ollut vielä antanut kaikkia toimenpiteitä, jotka olivat tarpeen direktiivin 96/82/EY 11 artiklan saattamiseksi osaksi Saksan oikeusjärjestystä, se nosti käsiteltävänä olevan kanteen.

13 Saksan hallitus ei kiistä sitä, että kaikkia tarvittavia toimenpiteitä direktiivin 96/82/EY 11 artiklan saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä ei ole vielä toteutettu. Se toteaa erityisesti, että oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn kohteena olleiden eri lainsäädäntötoimien tultua toteutetuiksi täytäntöönpano on puutteellinen ainoastaan Mecklenburg-Vorpommernin, Ala-Saksin, Rheinland-Pfalzin, Saksin, Saksi-Anhaltin ja Schleswig-Holsteinin osavaltioiden osalta.

14 Saksan hallitus toteaa tämän osalta, että tarvittavat lait direktiivin 96/82/EY 11 artiklan saattamiseksi osaksi Schleswig-Holsteinin ja Rheinland-Pfalzin osavaltioiden oikeusjärjestystä tulivat voimaan 1. ja 21.12.2000 ja että menettelyt täytäntöönpanon varmistamiseksi Mecklenburg-Vorpommernin, Ala-Saksin, Saksin ja Saksi-Anhaltin osavaltioissa ovat käynnissä.

15 Saksan hallitus katsoo, että niiden täytäntöönpanotoimien lukumäärän ja monimutkaisuuden vuoksi, jotka ovat tarpeen sekä liittovaltion että osavaltioiden tasolla, esillä olevaan asiaan liittyi erityisiä olosuhteita, jotka komission olisi pitänyt ottaa huomioon EY 10 artiklassa vahvistetun lojaalin yhteistyön periaatteen nojalla. Se toteaa lisäksi, että se oli korostanut useaan otteeseen osavaltioiden viranomaisille täytäntöönpanon kiireellisyyttä ja ilmoittaa, että käynnissä olevat menettelyt ovat niin edistyneessä vaiheessa, että voidaan odottaa, että asia saadaan kuntoon lähitulevaisuudessa.

16 On muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sen arvioiminen, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on tehtävä ottaen huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, ja että yhteisöjen tuomioistuin ei voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. mm. asia C-110/00, komissio v. Itävalta, tuomio 11.10.2001, Kok. 2001, s. I-7545, 13 kohta ja asia C-423/00, komissio v. Belgia, tuomio 17.1.2002, Kok. 2002, s. I-593, 14 kohta).

17 On kiistatonta, että Saksan liittotasavalta ei ollut ennen perustellussa lausunnossa asetetun kahden kuukauden määräajan päättymistä toteuttanut kaikkia tarvittavia toimenpiteitä direktiivin 96/82/EY saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystään.

18 Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi toistuvasti todennut, että jäsenvaltio ei voi myöskään sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan, mukaan lukien sen liittovaltiorakenne, vetoamalla perustella sitä, miksi se ei ole noudattanut direktiivissä säädettyjä velvoitteita ja määräaikoja (ks. mm. em. asia komissio v. Belgia, tuomio 17.1.2002, 16 kohta). Lojaalin yhteistyön periaatteen mukaan komission ja jäsenvaltioiden on toimittava lojaalissa yhteistyössä, ja tämän on tapahduttava perustamissopimuksen ja johdetun oikeuden säännöksiä ja määräyksiä noudattaen.

19 Lisäksi EY 226 artiklan mukaisessa järjestelmässä komissiolla on harkintavaltaa laiminlyöntikanteen nostamisessa, eikä yhteisöjen tuomioistuimen asiana ole arvioida tämän harkintavallan käytön tarkoituksenmukaisuutta (ks. mm. asia C-236/99, komissio v. Belgia, tuomio 6.7.2000, Kok. 2000, s. I-5657, 28 kohta).

20 Tästä seuraa, ettei Saksan liittotasavalta ole voinut vaatia komissiota luopumaan laiminlyöntikanteesta tai nostamaan sitä myöhemmin, voidakseen ottaa huomioon tarvittavien täytäntöönpanotoimien lukumäärän ja monimutkaisuuden sekä jo toteutetut tai käynnissä olevat ponnistelut.

21 Näin ollen on katsottava, että komission nostama kanne on perusteltu.

22 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut direktiivin 96/82/EY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin 11 artiklan noudattamisen edellyttämiä toimia.

Oikeudenkäyntikulut

23 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Saksan liittotasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska Saksan liittotasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta 9 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/82/EY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut säädetyssä määräajassa kaikkia kyseisen direktiivin 11 artiklan noudattamisen edellyttämiä toimia.**

2) **Saksan liittotasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Colneric Schintgen Skouris

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä toukokuuta 2002.

R. Grass — kirjaaja

N. Colneric — toisen jaoston puheenjohtaja